

Træbukke, Cerambycidae

Larven til de langstrakte, ret store og ofte smukke træbukke lever i træ eller urteagtige planter. De fleste arter har lange, kraftige følehorn, som hos den matgrå TØMMERMAND, *Acanthocinus aedilis*, med mørke tværband over dækvingerne og gule pletter på forbrystet, kan være fem gange længere end kroppen. HUSBUKKEN, *Hylotrupes bajulus*, er 1-2.5 cm lang, temmelig flad, gråfiltet og sort til brunsort ligesom GARVEREN, *Prionus coriarius*, med 2.3-4 cm vor største træbuk. Den lergrå VÆVER, *Lamia textor*, lever navnlig på krybende pil i jyske klitter.

- Danmarks Dyreverden 3, 64-69.

Træbuk, ældre nydansk d.s.; tømmermand 1761ff (1), skovbasse 1770 (2), sandens ridehest ved Christiansfeld o. 1880 (3); garver og væver 1803ff er som skorstensfejer (*Dorcaciton fuliginator*) konstruerede navne; husbuk o. 1920ff (4).

LITTERATUR: (1) 98 8; (2) 26 8,197; (3) 794 5, 108; (4) 50b 1,378.

HUSBUKKEN

I en fireårig udviklingsperiode gnaver den hvide, kølleformede larve gange og huler i såvel gammelt som frisk, bearbejdet fyrretræ (1) og kan anrette stor skade på hustømmer, især tagkonstruktionen. Husbukken blev før 1900 ikke regnet til skadedyrene. Tagene var forhen oftest af egetræ, men efter århundredskiftet bruges næsten udelukkende fyr. I 1930'erne omtales den som husejernes fjende nummer et.

Et svært larveangreb i Humlebæk kirkes tårn, som var ved at falde sammen, foranledigede eftersyn i andre offentlige bygninger. Den megen presseom-

Hoved af træbuk. BIOFOTO/Ole Andersen.

tale fik husejjerne til at lade også deres ejendomme undersøge, og i nogle provinsbyer viste det sig, at cirka hvert andet hus var angrebet af husbukke (2). I en lollandsk skole ødelagde larverne taget, loftet, gulvet og gymnastikredskaberne (3). De omfattende skader gav stødet til et stort arbejde med husbukkeforskning og -bekämpelse. Landets første forsikringsselskab mod husbukkeskade blev 20/11 1929 stiftet af tømrermester og branddirektør H. Damgaard i Nykøbing F. Selskabet lod 1944-45 foretage 90.000 undersøgelser af ejendomme og behandlede en halv million meter tømmer med 160.000 liter giftpræparerater; i 170 af 1000 konstaterede angreb måtte tømmeret udskiftes (4).

LITTERATUR: (1) 72b 378-81; (2) 901; (3) 158 1927-28,194; (4) 525 27/11 1954.

Snudebiller, Curculionidae

Denne billegruppe er let kendelig på hovedets forlængelse med en mere og mindre lang snude eller snabel, på hvilken munddelene sidder. Mange snudebiller er skadedyr. Den 3-4 mm sorte eller brune KORNNUDEBILLE, *Sitophilus granarius*, lægger æggene i kornkærne; hos NØDDESNUDEBILLEN, *Curculio nocum*, er den tynde snude næsten halvt så lang som kroppen, æggene lægges i unge hasselnødder, der udhules af larven. Den 2.5 mm sorte BØGELOPPE (1901ff), *Rhynchaenus fagi*, springer som en lokke og er hyppig på nyudsprunget bøgeløv.

- Danmarks Dyreverden 3, 76-79.

Snudebille 1764ff fra tysk (1); førebider Jylland o. 1880, »et dyr med pæne bælter tværs over kroppen, lang næse og snabel«; hyrden træder den ihjel for at den ikke skal bide førene (2); hårdnakke Lolland om snudebille i rug (3); puger 'gnier' SVJylland o. 1880 (4), elefant Bornholm (5).

Kornsnudebille: kornvi(m)bel 1554-1738 og kornorm 1591ff (6), kornkrebs 1763ff, kornkræ 1776, kornbille 1803ff, kornmide 1845 (7).

Nøddesnudebille: nøddeorm o. 1700ff (8), nøddepisser 1763 fordi »den pisser i nødderne og forårssager den hæslige smag« (8), nøddebremse Krarup SFyn o. 1930 (9), hasselborer (10).